

Arbejdstimer eller vedholdende og udelukkende derpaa henvendt Sysselsættelse i henved 5 Maaneder. Det, som herefter staar tilbage af forberedende Arbejde, er at katalogisere Lovhaandskrifterne i Bibliothekerne i Kjøbenhavn, Kiel, Hamborg og paa Vethraborg (enkelte Haandskrifter findes endnu i Ribe, Flensborg og Tübingen) i Alt formodentlig en 2—300 Haandskrifter, og gennem Studiet af disse at føre Klassifikationen videre for de nævnte Loves Vedkommende, og dernæst at optage det samme Arbejde forfra med Skaanske Lov samt at gjøre Manuskripterne til de enkelte Love færdige til Trykning. Endelig paa lignende Maade at behandle Haandskrifterne til de ældre Forordninger, hvorimod Arbejdet med de andre Forordninger, Haandfæstninger og Stadsretter mest vil bestaa i at udgive enkelte bestemte Texter.

Af det Anførte vil det formentlig fremgaa, at endog Forberedelsen til den projekterede Lovudgave er et saa omfattende og vidløstigt Arbejde, at det ikke vil kunne fremmes mellem en ufornuende Privatmands Hænder, naar ikke det Offentlige træder hjælpende til. Og for saa vidt nu det høie Ministerium maatte finde, at der her er Tale om et Foretagende af virkelig national Karakter, der ikke alene vil skabe et længe savnet fast Grundlag for Forskningen i Fædrelandets ældre Ret, men endog saa vil være af uburderlig Betydning for Modersmaalets Historie, idet det dreier sig om Udgivelsen af de ældste færdige danske Sprogmindemærker, hvad netop Lovtexterne ere, saaledes at det bl. a. først med en saadan Udgave som Udgangspunkt vil være muligt at tilvejebringe en tilsvarende Ordbog over det ældste Dansk, og hvis dernæst det høie Ministerium maatte mene at kunne give dette Foretagende sin Hjælp, vilde jeg, for ikke at begynde med mere, end man kunde overse, foreslaa det høie Ministerium først at yde en Udgave af Sydske Lov sin Understøttelse.

En Udgave af Sydske Lov maatte efter min Formening indeholde de Former, hvormunder Sydske Lov til forskjellig Tid har havt Gyldighed, altsaa:

1. Den gamle danske Text.
2. Bearbejdelsen af 1590.
3. Eckenbergers Oversættelse paa Nedertydske, som fik Retsgyldighed for Sønderjylland.

Endelig maatte medtages de to Oversættelser:

4. Den gamle Latinske.
5. Den gamle Nedertydske.

hvilke to Oversættelser dels kunne have Betydning som særlige Haandskrifter, dels som Fortolkningshjælpe midler.

Tilvejebringelsen af de sidstnævnte 4 Texter kræver ikke noget meget omfattende Arbejde. Hovedvægten vilde komme til at ligge paa Manuskriptet til Udgivelsen af den gamle danske Text. Mine ovennævnte Underøgelser have her ført til det sikre Resultat, at Haandskrifterne til Sydske Lov falde i to bestemt adskilte Klasser, af hvilke den ene repræsenteres af Haandskriftet paa Flensborg Raadhus, den anden af Haandskriftet 639 i Bibliotheket i Stockholm. Disse to Haandskrifter, som tillige ere de to ældste af Sydske Lov overhovedet afvige saa meget fra hinanden baade i sproglig og anden Henseende, og have hver for sig saa megen Betydning, at det ene ikke vil komme til sin Ret ved at gives i Variantform til det andet. Det vil være nødvendigt at trykke begge Haandskrifterne, og efter at Slægtstabet, mellem de til hver af disse to Klasser hørende Haandskrifter er blevet bestemt, maatte det derfor blive Formaalet, at udgive Flensborg- og 639-Haandskrifterne som Repræsentant for hver sin Klasse, rettet efter og med Varianter fra dennes Haandskrifter. Der vil saaledes fremkomme to Redaktioner af Sydske Lov hver med sine Eiendommeligheder, og det vil formentlig ligge uden for Formaalet for den projekterede Udgave, som kun skulde lægge det i Haandskrifterne gjemte Stof frem til Benyttelse, at sammenarbejde hine to Redaktioner til en samlet Text. Et saadant Arbejde vil blive forskjellig udført, efter som Dyrlæsen af Retshistorien strider frem, og bør derfor henvises til de Haandudgaver, som man senere fra Tid til anden maatte komme til at udgive. — Dernæst kan det ikke paa Forhaand afvises som urimeligt, at det ved Underøgelser af de yngre Haandskrifter kunde stille sig som ønskeligt at trykke en af de overarbejdede fra Slutningen af 15de eller Begyndelsen af 16de Aarhundrede, hvis Læsemaader have ingen eller kun ringe Betydning for Rekonstruktionen af den oprindelige Lovtext, men som dog vise en Mellemform, hvormunder Sydske Lov havde Gyldighed i Retsrettes Præcis, og som maatte kunde forklare for-